Periklészről

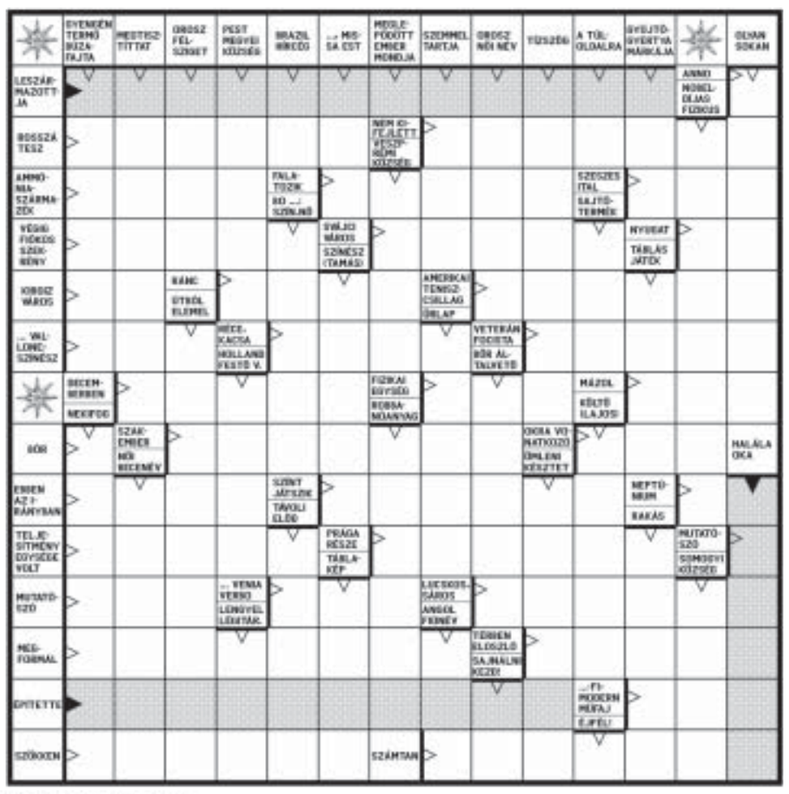

Történelmi lecke

Irodalomórára készültem, történelemóra lett belőle. Akár ne is készültem volna, hiszen „beszélgetőpartnerként" alig volt több a szerepem, mint a hallgatás. De ez így volt jó. *Fekete Pál* volt a Városi Könyvár vendége, aki *Az utolsó szó jogán* c. könyvét mutatta (volna) be.

Ki volt Fekete Pál? A név alig mond a maiaknak valamit. Nekem legenda. 1956 lázas napjaiban ő volt Békés Megye Forradalmi Bizottságának elnöke. Tanárember volt, alig 28 éves. Őt valóban a népakarat röpítette a megye élére. Neki (is) köszönhető, hogy Békéscsabán vérontás nélkül zajlott le a forradalom. Neve fogalommá vált 1956 októberében. A forradalom leverése után letartóztatták. A javíthatatlan optimisták még azt hitték, megmenthető: sztrájkot hirdettek szabadon bocsátása érdekében. Egy diáktársammal hordtuk szét a röplapokat Szarvas akkori üzemeibe. Ennek azonban már nem volt foganatja, hiszen világossá vált, az orosz csapatok bevonulása után semmi remény nem maradt. Az emberek nem kockáztattak.

Az idők során sokszor eszembe jutott, vajon mi lett vele. Szinte biztos voltam abban, hogy felakasztották vagy agyonlőtték, hiszen kisebb „bűnökért" is felakasztottak embereket 1957-58 kegyetlen napjaiban. Érdeklődni persze soha nem mertem. 1990 után hallottam róla először. Túlélte. Először halálra, aztán életfogytiglanra ítélték. 1963-ban kegyelmet kapott. Békéscsabára nem mehetett vissza, Szegeden, fizikai munkásként ment nyugdíjba. Ma Békéscsaba díszpolgára.

Hogyan vészelte át a megtorlásokat? Miért nem végezték ki? Erről nem beszélt, s úgy tűnt, ma sem tudja igazán. Nem beszélt erről, hanem olvasott *Pataki diákok* c. novellájában számol be egy különös találkozásról. Egykori diáktársával, az *„Orgonistával"* – akire diákként nagy tisztelettel nézett fel – kihallgatásai során többször is találkozott. Csakhogy ő a másik oldalon állt. Nem verte, „csak" lelkileg gyötörte. A novella mégis azt sugallja, mintha neki köszönhette volna életét. „Csak" életfogytiglant kapott. A legendákkal való szembesülés sokszor keserves csalódással jár. A mostani szembesülés nem okozott csalódást. Fekete Pálból nem lett megtört ember, aki sebeit időnként felszaggatva kiáltja sérelmeit a világba. Nem lett belőle világgyűlölő, aki lángot fúj mindenkire, aki nála kevesebbet szenvedett. Még egykori megkínzóiról is tárgyilagosan beszélt. És nem lett belőle kurzuslovag, aki múltbeli érdemeit meglovagolva mindent besöpör, ami besöpörhető. Nem állt be azoknak a hangoskodó csapatába sem, akik egykori 56-osként (vagy annak mondva magukat) ma egymást is gyűlölve azon vitatkoznak, ki is az „igazi" 56-os. Megmaradt annak, aki 1956 októberében volt: EMBERNEK.

Imponáló tudással tekintette át az elmúlt évszázad történelmét, s jutott el 1956-ig, amelyről olyan igazságokat mondott ki, amelyeket ma – bármilyen furcsának is tűnik – kockázatos kimondani. Neki megvan hozzá a bátorsága, erkölcsi alapja; ő támadhatatlan. Ki merte mondani, hogy a nyugati hatalmak aljas módon hagyták cserben a harcoló Magyarországot, holott egyfolytában küzdelemre biztatták. Ki merte mondani, hogy 1956-ban nem akartak rendszerváltást az emberek, hanem valamiféle élhető szocializmus megteremtéséért vállalták a kilátástalan küzdelmet. Nem sikerült, mert nem sikerülhetett. Ezt is ki merte mondani. Tette ezt lebilincselő stílusban.

– Nem a jobboldalnak és nem a baloldalnak írtam ezt a könyve, hanem mindenkinek – mondta könyvének békéscsabai bemutatóján. És ez így igaz. Mindenfajta sérelme, esetleges politikai elfogultsága fölé tudott emelkedni, s adott tárgyilagos beszámolót, helyenként irodalmi élményt olvasóinak könyvében, s történelmi lecke megjelent hallgatóinak.

Kutas Ferenc

(Fekete Pál Az utolsó szó jogán c. kötete a Városi Könyvtárban vásárolható meg.)

Vajda Péter Művelődési Központ Turul Mozi

Programajánló

Gyerekszínházi bérletes előadás
2004. február 26. 9^{00} 11^{00} 14^{00}

Napszínház előadásában

A Kis Hableány

(időtartam 60 perc)

Mesejáték egy felvonásban, Andersen meséje alapján

Andersen meséi 1835 óta kápráztatják el a gyermek és felnőtt olvasókat a világon. Andersen meséiben betekintést nyerhetünk a tündérek és meseállatok mindennapi és magánéletébe. A médiákban manapság látható agresszív rajzfilmek mellett egyre nagyobb szükség van egy igazán tanulságos, romantikus, valódi klasszikus mesére.

A gyermekek is aktív szereplői a mesének 4-12 éves korú gyermekek részére jelmezek állnak rendelkezésre, így a vendégsereget a fénybogárkák irányításával ők személyesítik meg.

Az előadásra jegyek válthatók a Vajda Péter Művelődési Központban (Szarvas, Kossuth tér 3. Tel.: 66/311-464)

Jegyár: 300,- Ft

Családi hétvégék – FEBRUÁR

Kézműves és készségfejlesztő foglalkozásokkal várjuk a családokat rendszeres hétvégi játszóházainkban. A foglalkozásokba bárki bekapcsolódhat óvodás, kisiskolás kortól a játékos kedvű szülőkig, nagyszülőkig.

Játszóházi foglalkozások a Művelődési Központ szervezésében

Február 28. 10^{00}–12^{00} óráig

Csuheállatkák

Díszítsd szobád természetes anyagból, csuhéból készült állatkákkal.

A foglalkozást vezeti: Urbancsokné Pljesovszki Ildikó. Belépő: 150,- Ft; családi belépő: 300,- Ft.

A klubok, foglalkozások helyszíne: Közösségi Ház (Lengyel Palota). (Szarvas, Szabadság u. 36. Tel.: 66/210-064, 06/70/577-3151)

További információ kérhető Tasyné Gazdag Ildikótól és Kozák Krisztiántól.

Jóga tanfolyam a Közösségi Házban! (Lengyel Palota)

- hetente 1 alkalommal, csütörtökönként 17.30 – 18.30-ig
- első találkozás 2004. március 11-én (csütörtök) 17.30-kor a Közösségi Házban
- óradíj: 300,- Ft/fő/alkalom
- a tanfolyamot tartja: Debreczeni Antal testnevelő tanár, filozófus
- polifoom szőnyeget hozzon magával

További információ, jelentkezés kérhető Tasyné Gazdag Ildikótól a 66/210-064; 20/220-0935, vagy Debreczeni Antaltól a 06/20/997-2833 telefonszámon 16 óra után.

A Vajda Péter Művelődési Központ Közösségi Háza (Lengyel Palota) német nyelvtanfolyamot indít:

- 100 órás, alapfokú nyelvvizsgára felkészítő,
- heti 2 x 1,5 órában,
- óradíj: 800,- Ft/fő/óra
- 8-10 fő esetén március elején indul a késő délutáni órákban
- vezeti: Vidácsné Szurgent Éva
- első találkozás: 2004. február 27. péntek 17^{00} órakor a Lengyel Palotában

Érdeklődni, jelentkezni személyesen a Közösségi Házban (Lengyel Palota) lehet vagy a 66/210-064, 06/20/222-0935-ös telefonon Tasyné Gazdag Ildikónál és Kozák Krisztiánnál.

Könyvajánló

Gerlóczy Márton:

Igazolt hiányzás

mottó: *"A könyvben szereplő személyek s helyszínek kevés kivétellel a képzelet szüleményei."*

Persze ez így nem teljesen igaz.

Az a kevés kivétel nem is olyan kevés, mert ismerek én olyanokat, akik igenis benne vannak ebben a fura, szinte teljesen párbeszédmentes regényben (vagy életregényben? Vagy fikciós életregényben? Vagy végtelenített jegyzethalmazban?) – na például:

"...és győzelemtől ittasan indultunk vissza a Jászaira, ahol rappereket kerestünk volna, hogy dicsekedjünk, provokáljunk a zászlónkkal, de nem találtunk senkit, csak három lányt, akikből kettő Tötyinek és nekem osztálytársam volt, és ez a találkozás a széles körben vett kommuniti szempontjából véve jellegzetes randinak mondható, mert Virgilnek mindkettővel volt már kapcsolata, az egyikkel kéthetes, a másikkal "gyilkolásba" torkollott szerelmi. (...) A harmadik lány volt Florisse, aki azon az estén azzal okozott nekem meglepetést, hogy talán ő volt az első nő, akiről nem tudtam gondolni semmit."

Hát erről csak annyit, hogy a "kéthetes" lány mostanában igen gyakran látott vendég mifelénk, és ő mesélte azt is, hogy a Florisse azóta is átkozza a Mártont, amiért képes volt olyanokat leírni, amiket leírt. Tény tehát a tény: a.) a regény legnagyobb része igenis megtörtént b.) ez a Marci, ez bizony igen pofátlan egy valaki.

Tehát, kérdem én! Vajon lehet-e egy alapvetően megélt eseményekre épülő regényt résztvevőként élvezni? Mennyire teheti magáévá bárki is azokat a néha teljesen eszement és végtelenül egocentrikus dolgokat, amiket ez a srác folytonosan elkövet? Bele tudja-e élni magát bárki is abba a kissé zilált világba, amelyben a Márton teljesen otthonosan mozog?

"Mert ezzel ellentétben valódi gondot okozott, hogy étteremben való táplálkozásunk következtében pénztárcánkból intenzíven fogyatkozott vagyonunk, így hát levontuk a következtetést, itt radikális lépésekre van szükség, és mivel kettőnk közül nekem voltak komolyabb marketinges ambícióim, a felelősség az én vállamon nyugodott. Maresz vidéki gyerek, és mint ilyen szakmai tanácsadóvá avanzsáltatott, mikor eszembe ötlött, hogy szabadon járhatunk ki-be a tangazdaság minden épületében, ahol takarmányt őriznek, az pedig a faluban bizony a mindennapi szükségletek közé tartozik. (...) Az akciót ebédidőre tervetük. Elkészítettünk egy talicskát, úgy terveztük, azzal majd kitoljuk, át a legelőn a zsákot, egészen az országútig..."

Na jó, akkor mostmár elmondom: bele tudja élni. Ez a Marci (bocs, MÁRTON), ez amellett, hogy még az érettségit sem tette le, amellett, hogy nem több, mint huszonegy éves, és amellett, hogy módszeresen környezete idegrendszerét próbálja agyonszanálni – nos, amellett igenis tud írni, igazából még a stílusára sem találok megfelelő jelzőt. Szóval izé...olyan gerlóczys. Legyen ez a könyv az összes álszent, kalandok helyet padot koptató lélekben lázadó bibliája, afféle magamnak sem tudom megmagyarázni miért, de tetszik, mert senki sem fogja bevallani magának, de ha majd leteszi a könyvet, akkor egy picit szeretne olyanná válni, mint ez a szakadt gyerek.

Olyan... gerlóczys.

AblakCharlieFilpoZsiráf

Meghívó lakossági fórumra!

Ha Ön vállalkozó, esetleg valamely non-profit szervezet tagja, és érdeklődik a jelenlegi aktuális pályázatok iránt, esetleg kérdése van, beszélgetni szeretne róla, akkor szeretettel várjuk az ezzel a tájékoztatóval induló lakossági fórumsorozatunkra.

Az előadás helye: Vajda Péter Művelődési Központ Közösségi Ház (Lengyel Palota) Béke u. felőli bejárat

Ideje: 2004. március 02. kedd 17.00 óra

Témája: EU-s és hazai pályázati lehetőségek 2004., különös tekintettel a vállalkozások és non-profit szervezetekre

Előadó: Demeterné Annus Krisztina Szarvas Város Önkormányzata vidékfejlesztési menedzsere

A témával kapcsolatban várunk minden kedves érdeklődőt. A belépés díjtalan. További információ: Tasyné Gazdag Ildikó 66/210-064, 06/20/222-0935.

A TSF-Gyakorló hírei

A Gyakorlóóvoda és Gyakorló Általános Iskola iskolai nyílt napot tart február 20-án, 8 órai kezdettel. A rendezvény helyszíne a Gyakorló Általános Iskola.

Szintén a Gyakorlóóvoda és Gyakorló Általános Iskola szervez "Tehetség az általános iskolában" címmel rendezvényt február 23-án, 10 órai kezdettel. A rendezvény helyszínéül a Tessedik Sámuel Főiskola Pedagógiai Főiskolai Karának II. emeleti előadója szolgál.

A Gyakorlóóvoda és Gyakorló Általános Iskola szervez Farsangi rendezvényt is február 27-én, 13 óra kezdettel, melyet ezúttal a Tessedik Sámuel Főiskola Pedagógiai Főiskolai Karának Tornacsarnokában tartanak.

A szervezők minden érdeklődő megtisztelő jelenlétére számítanak!

Idézőjel

Amit nem lehet pontosan
megfogalmazni az nem is kell.

(Tatiosz)

Szarvas és Vidéke Önkormányzati Hetilap. Megjelenik minden csütörtökön.
Felelős szerkesztő: Tatai László. Munkatársak: Keserű Zsuzsa, Janecskó Katalin
Kéziratokat nem őrzünk meg és nem küldünk vissza.
Szerkesztőség: Városháza 5540. Szarvas, Szabadság u. 25-27. Telefon / Fax: 66/312-284 Email: szvid@szarvas.hu
Kiadja: Szarvas Város Önkormányzata Felelős kiadó: Dr. Melis János • Nyomtatja: Fazekas András és Fiai, Szarvas, Kossuth u. 24. Telefon: 66/313-896
Engedélyszám: HU ISSN 0238-1435